

KATOLIKA SENTO

Periodico dell'Unione Esperantista Cattolica Italiana (UECI)

www.ueci.it

"Per la promozione della fratellanza e della comprensione tra i vari popoli di diverse lingue" (Paolo VI)

Periodico bimestrale - Reg. trib. di Vercelli 22.12.1997 n. 306 -
Sped. in abb.post. art. 2 comma 20/c L662/96 - filiale di Vercelli -
Direttore resp.: Mons. Gianni Ambrosio - Dir. e amm.: Vercelli, via Benadir, 62
stampato da **atena.net** - Grignano di Zocco (VI)

Anno 97 - n. 6
NOVEMBRE - DICEMBRE 2018

* KRISTNASKO 2018 *

Okaze de la Sankta Kristnasko, ni transkribas vortojn ĉerpitajn el la homilio eldirita de mons-ro Giovanni Balconi, nia eklezia asistanto, dum la S-hta Meso en Milano de la pasintjara lasta dimanĉo de Advento dediĉita, laŭ la ambrozia rito, al la Dia Patrinedo de Maria.

In occasione del Santo Natale, riportiamo parole attinte dall'omelia del nostro assistente ecclesiastico, monsignor Giovanni Balconi, per la S. Messa dell'ultima domenica di Avvento dell'anno scorso, dedicata, nel rito ambrosiano, alla Divina Maternità di Maria.

Antaŭ ol nian Kristnaskon, kaj la Kristnaskon de la Eklezio, ni celebras la Kristnaskon vivatan de la tre sankta Maria.

Kiu scias kun kiom da ĝojo kaj kiom da amo la sankta Virgolino akceptis Jesuon.

Sankta Aŭgusteno diras: "Maria kredis per sia fido, koncipis per sia fido, estis elektita, por ke ŝi nasku nian savon, estis kreita por Kristo, antaŭ ol Kristo estis kreita en ŝi. Ŝi estis disciplino, poste, ŝi estis patrino".

Ĉu vi memoras la vortojn plenplenajn je mirego de la virino de la Evangelio?

"Feliĉa ŝi, kiu estis via patrino",

disegno di Gemma Arosio
per Katolika Sento

Prima del nostro Natale, e del Natale della Chiesa, celebriamo il Natale vissuto da Maria Santissima.

Chissà con quanta gioia e con quanto amore la santa Vergine ha accettato Gesù.

Sant'Agostino dice: "Maria credette con la sua fede, concepì con la sua fede, fu scelta perché generasse la nostra salvezza, fu creata per Cristo, prima che Cri-

sto si fosse creato in lei. Ella fu discepolo, poi, fu madre".

Ricordate le parole piene di ammirazione della donna del Vangelo?

"Beata colei che ti fu madre",

kaj Jesuo korektis kaj kompletigis:

“Feliĉa ŝi, kiu aŭdis la dian vorton kaj ĝin observis”.

Sankta Aŭgusteno aldonis: “Kristo estas la vero, Kristo estas la karno: Kristo estas la vero en la menso de la Virgulino, Kristo estas la karno en ŝia sino. Valoras pli tio, kio estas en la menso ol tio, kion ŝi portas en sia sino”.

La tre sankta Virgulino estas la letero de Dio, skribita ne per inko, sed per la Sankta Spirito: “la Sankta Spirito venos sur vin, kaj la potenco de la Plej-altulo superombros vin”.

La Virgulino Maria estas la bildo de la Eklezio. Ŝi estis la spegulo de la Eklezio. Ŝi estis la plenplena de graco.

Tiamaniere ŝin difinis la Anĝelo:

καίρε κεχαριτομένη
(ĝoju vi, la graco-favorita).

La bizanca liturgio kantas: “la Virgulino Maria estas kiel libro, granda kaj nova, en kiu la Patro skribas sian Parolon”.

Kio estas la graco? Greke gracon oni diras χάρις, kio signifas beleco, ĉarmo, amindeco.

Ŝi estas la *Tota pulchra*, la plej bela: de la beleco de la Sinjoro.

La Sinjoro invitas ankaŭ nin: estu plenaj de graco.

Kiel akvoj plenigas la maron, tiel la graco plenigu vian animon.

Ĉu vi havas la dian gracon? kion vi faras por ĝin konservi kaj kreski en graco?

che Gesù corresse e completò:

“Beata lei, che udì la parola di Dio e la osservò”.

Sant’Agostino aggiunse: “Cristo è la verità, Cristo è la carne: Cristo è la verità nella mente della Vergine, Cristo è la carne nel suo seno. Ha più valore ciò che è nella mente di ciò che ella porta nel suo seno”.

La Vergine santissima è la lettera di Dio, non scritta con l’inchiostro, ma dallo Spirito Santo: “lo Spirito Santo verrà su di te e la potenza dell’Altissimo ti coprirà con la sua ombra”.

La Vergine Maria è l’immagine della Chiesa. È lo specchio della Chiesa. È la piena di grazia.

L’Angelo la definì così:

καίρε κεχαριτομένη
(rallegrati, favorita dalla grazia).

La liturgia bizantina canta: “La Vergine Maria è come un libro, grande e nuovo, su cui il Padre scrive la sua Parola”.

Che cos’è la grazia? In greco, grazia si dice χάρις, che significa bellezza, fascino, amabilità.

Ella è la *Tota pulchra*, la più bella: della bellezza del Signore

Il Signore invita anche noi ad essere pieni di grazia.

Come le acque riempiono il mare, così la grazia riempia la vostra anima.

Avete la grazia di Dio? che cosa fate per conservarla e crescere in grazia?

32a UECI-kongreso

Milano – Oasi San Francesco” – 04/07 de Septembro 2018

La ĉijara kongreso okazis en Milano, ĉe “Oasi san Francesco”, ekde la vespero de mardo, la 4a de Septembro, ĝis la tagmezo de vendredo, la 7a. Aliĝis 26 homoj, sed partoprenis 25. La temo de la kongreso, “**Gaudete et exultate**” (“*Ekĝoju kaj raviĝu*”: Mat 5, 12), inspiriĝas al la same titolita “apostola instigo” de papo Francisko.

Praktike la kongreso disvolviĝis precipe dum du tagoj, merkredo kaj ĵaŭdo. La matenoj estis dediĉitaj al la kongresaj aferoj, la posttagmezoj al la ekskursoj kaj la vesperoj al prezentadoj.

Merkredon matene okazis la jara kunsido de UECI, dum kiu oni elektis la novan estraron (protokolo de la kunsido legeblas ĉe la paĝo 14). Posttagmeze ni vizitis la Katedralon de Milano, la preĝejon de S-akta Satiro, la muzeon kaj la bazilikon de S-akta Eŭstorĝo kaj fine la bazilikon de S-akta Laŭrenco. Vespere ni spektis la filmajon “*Kiel arĝentaj birdoj*” realigita de la regiona trenta televido (RTTR) pri okazintaĵo de la lasta mondmilito, kies ĉefa atestanto estis nia vic-prezidantino *Norma Cescotti*.

Ĵaŭdo matene estis dediĉita al la prelegoj pri la temo de la kongreso en kiuj estis prezentataj tri ekzemploj de sankteco: pri famkonata sanktulo, pri preskaŭ nekonata kultindulo kaj pri persono el la literaturo, kiel reprezentanto de la amaso de sanktuloj, kiuj neniam aliros al la honoro de la altaroj. Unue *Norma Cescotti* parolis pri S-akta Massimiliano Kolbe (vd. paĝo 12), poste *Giovanni Daminelli*

parolis pri Matt Talbot (vd. K.S. n.5 paĝo 12), fine *Gianni Conti* montris kaj komentariis filmon pri “*La homo kiu plantis la arbojn*” el rakonto de *Jean Giono*. Posttagmeze ni ekskursis al la Kartuzio de *Garegnano* kaj poste al la baziliko de S-akta Ambrozio. Tiuj kiuj malfacile povis promeni veturis per aŭtomobilo por viziti unue la Esperanto-ĝardenon de *Gianni Conti* kaj poste, en *Lainate*, la vilaon *Villa Litta* de la familio *Borromeo*. Vespere *Gianni Conti* montris bildlumojn pri sia ĝardeno.

Vendredon matene, post la fermo de la kongreso, estis libera tempo. Samtempe kunsidis la nova estraro de UECI.

Kiel kutime, ĉiu mateno komenciĝis per la Matenaj Laŭdoj, ĉiutage estis S-akta Meso kaj vesperaj preĝoj.

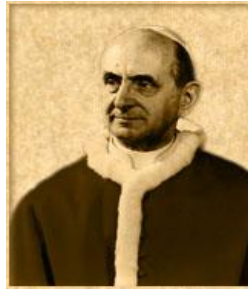
Sankta Paŭlo la 6a

Domenica 14 oktobro 2018 papa Paolo VI è stato proclamato santo da papa Francesco con altri sei nuovi santi.

Paolo VI ci è particolarmente caro per la sua vicinanza ai nostri ideali di apertura al mondo e all'ecumenismo. Nella sua omelia, papa Francesco ebbe a dire di lui: *“ha speso la vita per il Vangelo di Cristo, valicando nuovi confini e facendosi suo testimone nell'annuncio e nel dialogo, profeta di una Chiesa estroversa che guarda ai lontani e si prende cura dei poveri”*.

Con questo spirito il 19 maggio 1964 ricevette in audienza una delegazione dell'IKUE durante la quale riconobbe il vigore del movimento esperantista cattolico e l'utilità della lingua internazionale (come viene ricordato nel sottotitolo di ogni numero di Katolika Sento). Con lui l'uso dell'esperanto fu ammesso tra le lingue usabili nella liturgia e si iniziarono trasmissioni regolari in esperanto da Radio Vaticana.

Serio Boschin ci ricorda che l'UECI si è ispirata alla sua Enciclica *Populorum Progressio* quando istituì il “Fonduso Afabetigo” per l'alfabetizzazione (cfr. K.S. n5-6/1990). Il fondo è ormai esaurito, però gran parte di quanto raccolto per il bonfarado ha ancora questa destinazione. A questo proposito si veda a pag. 15 lo stralcio dall'enciclica *Populorum Progressio*.

Dimanĉon la 14an de Oktobro 2018 papo Paŭlo la 6a estis proklamita sankta de papo Francisko kune kun aliaj ses novaj sanktuloj.

Paŭlo la 6a estas al ni aparte kara pro sia apudeco al niaj idealoj de malfermiteco al la mondo kaj al ekumenismo. En sia homilio, papo Francisko diris: *“li elspezis la vivon por la Evangelio de Kristo, transpasante novajn limojn kaj fariĝinte lia atestanto en la anonco kaj en la dialogo, profeto de Eklezio malfermita al la malproksimuloj kaj al la malriĉuloj”*.

En tiu spirito la 18an de Majo 1964 li ricevis aŭdienco delegacion de IKUE-anoj, dum kiu li agnoskis la viglecon de la katolika esperantista movado kaj la utilecon de la internacia lingvo (kiel memorigate en la subtitolo de ĉiu numero de Katolika Sento). Kun li la uzado de Esperanto estis agnoskata inter la lingvoj liturgiaj uzeblaj kaj oni komencis regulajn elsendojn en Esperanto ĉe la Vatikana Radio.

Serio Boschin memorigas al ni, ke UECI inspiriĝis al lia Encikliko *Populorum Progressio*, kiam ĝi starigis la “Fonduson Afabetigo” (vidu K.S. n5-6/1990). La fonduso nun estas elĉerpita, tamen la plimulto de la sumo kolektita por bonfarado estas ankoraŭ asignata al tiu celo. Rilate al tio vidu ĉe la paĝo 15a eltiraĵon el la encikliko *Populorum Progressio*.

Intenzioni dell' Apostolato della Preghiera 2018 Intencoj de la Preĝa Apostol-agado 2018

Novembre (universale):

Perché il linguaggio del cuore e del dialogo prevalgano sempre sul linguaggio delle armi..

Dicembre (per l' evangelizzazione):

Perché le persone impegnate nel servizio della trasmissione della fede trovino un linguaggio adatto all'oggi, nel dialogo con le culture.

Novembro (universalaj):

Por ke la lingvo de la koro kaj de la dialogo supervenku sur la lingvo de la armiloj.

Decembro (por la evangelizado):

Por ke la homoj engaĝitaj en la servo kaj transdono de la fido trovu lingvaĵon taŭgan al hodiaŭo, en la dialogo kun la kulturoj.

FRANCISKANAJ FONTOJ

Zorge de frato Pierluigi Svaldi

Vedere con gli occhi e toccare con mano

La fonte francescana più consultata è quella di Tommaso da Celano, un frate vissuto con san Francesco. Quale testimone eccellente così ci presenta il santo di Assisi:

«La sua aspirazione più alta, il suo desiderio dominante, la sua volontà più ferma era di osservare perfettamente e sempre il santo Vangelo e di seguire fedelmente con tutta la vigilanza, con tutto l'impegno, con tutto lo slancio dell'anima e il fervore del cuore l'insegnamento del Signore nostro Gesù Cristo e di imitarne le orme» (FF 466).

Commuove ancora la concretezza della fede di san Francesco che sogna ad occhi aperti :

«Meditava continuamente le parole di Gesù e con acutissima attenzione non ne perdeva mai di vista le opere. Ma soprattutto l'umiltà dell'incarnazione e la carità della passione aveva impresse così profondamente nella sua memoria, che difficilmente voleva pensare ad altro. A questo proposito dobbiamo raccontare, richiamando devotamente alla memoria, quello che realizzò tre anni prima della sua gloriosa morte, a Greccio, il giorno del Natale di nostro Signore Gesù Cristo» (FF 467).

Questa è la motivazione che spinse san Francesco a vivere il Natale con la gente molto povera di Greccio:

«Circa quindici giorni prima della festa della Natività, il beato Francesco fece chiamare [l'amico Giovanni], come faceva spesso, e gli disse: "Se vuoi che celebriamo a Greccio l'imminente festa del Signore, precedimi e prepara quanto ti dico: vorrei fare memoria

Vidi per la okuloj kaj tuŝi permane

La plej konsultata franciskana fonto estas tiu de Tomaso el Celano, frato kiu vivis kun sankta Francisko. Kiel eminenta atestanto, li tiel prezentas al ni la sanktulon el Asizo:

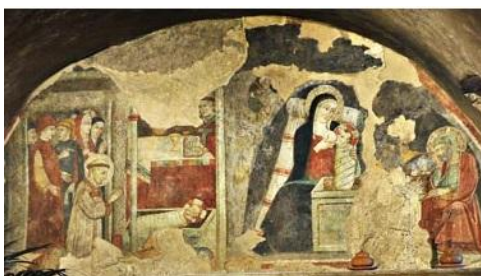
«Lia plej alta aspiro, lia ĉefa deziro, lia plej firma volo estis: perfekte kaj ĉiam observi la sanktan Evangelion kaj fidele sekvi per la tuta atentemo, per la tuta engaĝiĝo, per la tutaj impulso de la animo kaj fervoro de la koro la instruadon de nia Sinjoro Jesuo Kristo kaj imiti liajn spurojn» (FF 466).

Ankoraŭ kortuŝas la konkreteco de la fido de sankta Francisko, kiu sonĝas kun malfermitaj okuloj:

«Senĉese li pripensis la vortojn de Jesuo kaj per tre akra atento neniam ĉesis rigardi liajn farojn. Sed ĉefe la humilecon de la enkarniĝo kaj la amon de la pasio li havis tiel profunde gravurita en lia memoro, ke malfacile li volis pensi pri aliaj aferoj. Koncerne ĉi tiun temon ni devas rakonti, pie revokante al la memoro, kion li efektivigis tri jaroj antaŭ sia glora morto, ĉe Greĉjo, en la Naskiĝtago de nia Sinjoro Jesuo Kristo» (FF 467).

Tiu ĉi estas la kialo, kiu puŝis sanktan Franciskon travivi la Naskiĝtagon kun la tre malriĉaj homoj el Greĉjo:

«Proksimume dek kvin tagojn antaŭ la festo de Kristnasko, sankta Francisko alvokigis [la amikon Johanon], kiel li ofte faris, kaj diris al li: "Se vi volas ke ni celebri en Greĉjo la tujan feston de la Sinjoro, antaŭiru min kaj pretigu, kion mi diras al vi: mi volus me-

di quel Bambino che è nato a Betlemme, e in qualche modo intravedere con gli occhi del corpo i disagi in cui si è trovato per la mancanza delle cose necessarie a un neonato; come fu adagiato in una mangiatoia e come giaceva sul fieno tra il bue e l'asinello". Appena l'ebbe ascoltato, quell'uomo buono e fedele se ne andò sollecito e approntò, nel luogo designato, tutto secondo il disegno esposto dal Santo.

E giunge il giorno della letizia, il tempo dell'esultanza! Per l'occasione sono qui convocati frati da varie parti; uomini e donne del territorio preparano festanti, ciascuno secondo le sue possibilità, ceri e fiaccole per rischiare quella notte, che illuminò con il suo astro scintillante tutti i giorni e i tempi. Arriva alla fine il santo di Dio e, trovando che tutto è stato predisposto, vede e se ne rallegra. Si accomoda la greppia, vi si pone il fieno e si introducono il bue e l'asinello. In quella scena si onora la semplicità, si esalta la povertà, si loda l'umiltà. Greccio è divenuto come una nuova Betlemme.

Questa notte è chiara come pieno giorno e deliziosa per gli uomini e per gli animali! La gente accorre e si allieta di un gaudio mai assaporato prima, davanti al rinnovato mistero. La selva risuona di voci e le rupi echeggiano i cori festosi. Cantano i frati le debite lodi al Signore, e la notte sembra tutta un sussulto di gioia.

Il santo di Dio è lì estatico di fronte alla mangiatoia, lo spirito vibrante pieno di devota compunzione e pervaso di gaudio ineffabile. Poi viene celebrato sulla mangiatoia il solenne rito della messa e il sacerdote assapora una consolazione mai gustata prima.

Francesco si veste da levita, perché era diacono, e canta con voce sonora il santo Vangelo: quella voce forte e dolce, limpida e sonora è un invito per tutti a pensare alla suprema ricompensa. Poi parla al popolo e con parole dolcissime rievoca il neonato Re povero e la piccola città di Betlemme» (FF 468-470).

Questa è una vera rievocazione, molto concreta, che coinvolge un po' tutti in prima persona, anche noi lettori moderni.

morigi tiun Infanon, kiu naskiĝis en Betlehe-
mo, kaj iamaniere travidi per la okuloj de la
korpo la malagrablojn, en kiuj li troviĝis pro
la manko de la rimedoj necesaj al ĵusnaskito;
kiel li delikate estis kuŝigita en kripo kaj
kiel li kuŝis sur la fojno inter la bovo kaj la
azeno". Ĵus lin aŭskultinte, tiu bona kaj fide-
la homo rapide iris kaj pretigis en la difinita
loko ĉion laŭ la plano priskribita de la San-
ktulo.

Kaj venis la tago de la ĝojo, la tempo de
la jubilo! Por la evento estas ĉi tien kunvoki-
taj la fratoj el diversaj lokoj; viroj kaj virinoj
de la teritorio festantaj pretigas, ĉiuj laŭ pro-
praj eblecoj, kandelojn kaj torĉojn por heligi
tiun nokton, kiu lumigis per sia brilanta astro
ĉiujn tagojn kaj tempojn. Finfine alvenis la
sanktulo de Dio kaj, trovinte ke ĉio estis jam
pretigita, vidas kaj ekĝojas. Oni aranĝas la
kripo, oni metas en ĝin la fojnon, kaj oni
enkondukas la bovon kaj la azenon. En tiu
sceno oni honoras la simplecon, oni ekzaltas
la malriĉecon, oni laŭdas la humilecon. Gre-
ĉjo fariĝis kiel nova Betlehe-
mo.

Tiu ĉi nokto estas luma kiel plena tago kaj
plezuriga por la homoj kaj por la bestoj! La
kamparanoj alkuras kaj ekgajas pro ĝojo ne-
niam gustumata antaŭe, antaŭ la renovigita
mistero. La arbaro resonas de voĉoj kaj la
rokoj reeĥas la festajn ĥorojn. Kantas la fra-
toj la taŭgajn laŭdojn al la Sinjoro, kaj la no-
kto tute ŝajnas eksalto de ĝojo.

La sanktulo de Dio estas tie, ekstaza fronte
al la kripo, kun vibranta spirito plena je
pia pentosento kaj sorbigita de neesprimebla
ĝuo. Poste estis celebrata sur la kripo la sole-
nan rito de la meso kaj la sacerdote gustu-
mas konsolon neniam priĝuita antaŭe.

Francisko sin vestas kiel levito, ĉar li es-
tis diakono, kaj kantas per sonriĉa voĉo la
sanktan Evangelion: tiu voĉo forta kaj dolĉa,
klara kaj plensona estas peto al ĉiuj pripensi
la lastan rekompenco. Poste li parolas al la
popolo kaj per dolĉegaj vortoj reelvokas la
ĵusnaskitan malriĉan Reĝon kaj la malgran-
dan urbon Betlehe-
mo» (FF 468-470).

*Tiu ĉi estas vera reelvoko, tre konkreta,
kiu kuntrenas persone iom ĉiujn, ankaŭ nin,
modernajn legantojn.*

Pri nia Lingvo

La zamenhofa ideo.

Si è già parlato delle iniziali difficoltà nella diffusione della lingua a causa delle molte proposte di modifica e come ciò sia stato risolto dalla proposta di riforma bocciata nel referendum del 1894. Poi tutto è proseguito tranquillamente fino al 1908 quando esplose lo scisma dell'IDO (*Ido-skismo*). La cosa avvenne così: due professori francesi, *Léopold Leau* e *Louis Couturant*, avendo constatato le difficoltà linguistiche sorte durante l'esposizione universale di Parigi del 1900, decisero di fondare una

"Delegazione per la scelta della lingua internazionale" e, come lavoro preparatorio, pubblicarono la "*Histoire de la Langue Universelle*" in cui venivano analizzati una sessantina di progetti di lingue internazionali.

Couturant chiese la presenza di un delegato per la lingua esperanto. Zamenhof non ne capiva la necessità visto che l'esperanto si era ormai affermato, ma data l'insistenza e l'evidenza che la scelta sarebbe stata per questa lingua, vi mandò *Louis de Beaufront*, strenuo difensore della lingua e allora considerato il "secondo padre" dell'esperanto. Nell'ottobre del 1907 la delegazione dette parere favorevole all'esperanto, ma *Couturant* presentò un progetto di modifica, senza citarne l'autore. Zamenhof rifiutò il nome "Esperanto" data alla lingua così riformata, per cui questa fu

chiamata *Ido*. Stranamente *Louis de Beaufront* ne prese le difese e solo nel 1908 ammise che l'*Ido* era opera sua. In realtà l'*Ido* non era un miglioramento della lingua perché ne riduceva il rigore logico. Le principali modifiche apportate erano: eliminazione dei caratteri accentati (*supersignoj*) e del principio che ad ogni suono debba corrispondere una sola lettera e viceversa; il plurale dei sostantivi non più in "-oj" ma in "-i"; per gli aggettivi non si fa il plurale

né l'accusativo; per i sostantivi e pronomi l'uso dell'accusativo è opzionale; l'infinito termina o in "-ar" o in "-ir" o in "-or"; il maschile si fa con il suffisso "-ul-" e il femminile con "-in-"; l'accento non è sempre sulla penultima sillaba; inoltre vengono intro-

dotte nuove forme lessicali. Data la fama dell'autore diversi esperantisti passarono inizialmente all'*Ido*, ma poi tornarono in gran parte all'esperanto, altri, non soddisfatti dell'*Ido* proposero altre soluzioni, per cui in poco tempo nacquero un centinaio di *esperantidoj*. Fu un momento di grave crisi per l'esperanto, ma non tutto il male vien per nuocere: La maggioranza degli esperantisti, rimasta fedele ad *FUNDAMENTO*, sentì l'esigenza di unire le forze in sua difesa: nacque così nel 1908 la "*Universala Esperanto Asocio*" (*UEA*) ad opera dello svizzero Hektor Holder.

L. Couturant

L. de Beaufront

Ĉe la voj-komenco.

Una notevole differenza tra italiano ed esperanto si riscontra nei participi dei verbi; l'italiano ne ha due (presente e passato), in esperanto ce ne sono tre (presente, passato e futuro) per i verbi intransitivi, e ben sei, per quelli intransitivi (tre attivi e tre passivi). Inoltre in esperanto i participi si presentano sempre come aggettivi, in italiano non sempre; ad esempio fungono da aggettivi: apparso, ucciso, accaduto, ma non: camminato, viaggiato, rispосто.

Le grammatiche di esperanto spiegano bene il significato di ogni participio definito come aggettivo, poi mostrano come con questi si possono formare i tempi composti e, qui, date le notevoli differenze con l'italiano, sorgono le difficoltà. In italiano ci sono due ausiliari: “avere” ed “essere”. Per i verbi transitivi si usa “avere” per la forma attiva ed “essere” per la forma passiva. Per i verbi intransitivi si usa, in generale, il verbo “essere” se il participio è un aggettivo, altrimenti il verbo “avere”, ma con un po' di eccezioni e qualche stranezza. Vediamo i tempi di questi due esempi:

“Giovanni è andato” è passato prossimo, mentre “Giovanni è seduto” è presente; cioè “seduto” qui è considerato aggettivo e “è seduto” è predicato nominale).

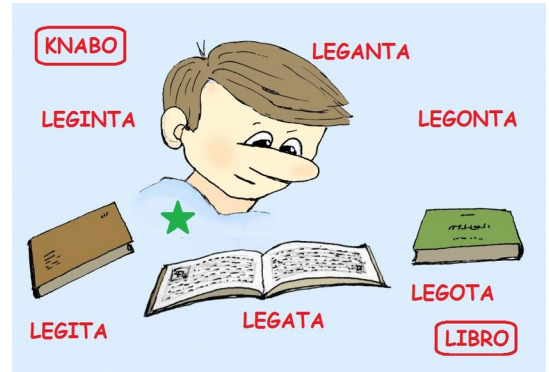
“La tua lode è esagerata” è tempo presente (predicato nominale), e “Nel lodarlo hai esagerato” il tempo è passato e cambia l'ausiliare, perché nel primo caso il verbo si comporta come transitivo passivo.

In esperanto invece tutto è regolare. Per superare le difficoltà indotte dalla nuova formulazione, dimentichiamo il concetto di “verbo ausiliare” e pensiamo i verbi composti come dei predicati nominali con il verbo

“esti” copula, e il “participio” complemento predicativo del soggetto:

Mi estas leganta libron (*leganta* è un attributo di *mi*). In italiano non c'è la forma composta del tempo presente e quindi si traduce: “sto leggendo un libro” con l'ausiliare “stare” più il gerundio (“sono leggente”, non si usa).

Libro estas legata de mi (anche qui *legata* si può pensare come attributo di *libro*).

Nella forma passiva si deve ovviamente usare il tempo composto in ogni caso. Nella forma attiva, in esperanto, si raccomanda di usare i tempi semplici e ricorrere a quelli composti solo nelle frasi complesse in cui è importante evidenziare i diversi tempi all'interno della frase.

Li venis, kiam mi estis manganta

Venne quando mangiavo

(si noti come *estis ...-anta* traduca il nostro imperfetto).

Li venis, kiam mi estis manginta

Venne quando avevo [ebbi] già mangiato

(si noti come *estis ...-inta* traduca il nostro trapassato).

Li venis, kiam mi estis mangonta

Venne quando mi accingevo a mangiare.

Come è prassi normale in esperanto, le desinenze si possono cambiare (purché ciò abbia senso), quindi la desinenza *-a* dell'aggettivo si può sostituire con la *-o* del sos-

tantivo e con la **-e** dell'avverbio. Si deve però procedere con qualche precauzione.

– In generale, ogni sostantivo ottenuto applicando la desinenza **-o** a un participio si riferisce ad una persona:

lernanto = colui che impara

trompito = colui che è stato imbrogliato

elektoto = colui che sarà eletto

questo per evitare forme troppo complesse quali: *lernantulo*, *trompintulo*, *elektontulo*.

Negli altri si ricorre ai suffissi **-aj** o **-ec-** :

okazintaĵo = ciò che è accaduto

okazontaĵo = ciò che accadrà

estonteco = il futuro

estinteco = il passato

(e non *estinto* = uomo defunto).

– L'avverbio ottenuto con la desinenza **-e** applicata al passivo è il nostro gerundio. Attenzione però: per evitare equivoci, il soggetto dell'azione espressa dall'avverbio deve essere quello della frase:

Mangante, li rigardis la televidilon

Mangiando, guardava la televisione

Manginte, li trinkis la kafon

Dopo aver mangiato bevve il caffè

Mangonte, li pretigis la tablon

Prima di mangiare apparecchiò la tavola.

Ma: essendo nevicato, non uscii:

ĉar neĝis, mi ne eliris

e non: *neĝinte, mi ne eliris*.

Così: pensando a te mi è venuta un'idea

dum mi pensis pri vi, venis al mi ideo

o: *pensante pri vi, mi havis ideon*

e non: *pensante pri vi, venis al mi ideo*.

La forma avverbiale si usa anche nelle frasi senza soggetto o in cui il soggetto è un verbo all'infinito, là dove in italiano si usa un participio-aggettivo:

È previsto che ci sarà bel tempo

Estas antaŭvidite, ke estos bela vetero.

Detto tra noi ... *Dirite inter ni ...*

Qui è vietato fumare

Ĉi tie estas malpermesate fumi.

Questo perché in esperanto l'aggettivo si applica solo a sostantivi o pronomi; negli altri casi si usa l'avverbio.

Survoje al la bona lingvo.

In uno dei LINGVAJ RESPONDOJ del 1907 Zamenhof scrive: “*La formoj «amatas», «amitas» k.t.p., anstataŭ «estas amata», «estas amita», per si mem ne prezentus ian rompon en nia lingvo, kaj, se la Lingva Komitato volus ilin aprobi, oni povus tre bone ilin uzi. ... Privataj aŭtoroj povus enkonduki tiun ĉi novan formon nur en tia okazo, se «as», «is» k.t.p. signifus «estas», «estis»; sed, kvankam pli aŭ malpli frue la verbaj finigoj eble ricevus la signifon de la verbo «esti», tamen ĝis nun ili tiun ĉi signifon ne havas*”. Dopo più di un secolo è ormai entrato in uso applicare una desinenza verbale agli aggettivi in sostituzione del verbo *esti* (*ŝi ĉarmas = ŝi estas ĉarma*). Poiché i participi sono aggettivi, a questi si può

applicare la desinenza dei verbi, quindi:

ĝi estas legata = ĝi legatas

ĝi estis legota = ĝi legotis

mi estos liginta = mi ligintos

Sono forme poco usate perché di comprensione non immediata anche se si usa talvolta nel *us-modo* (congiuntivo / condizionale) per sopperire al fatto che questo modo non fa distinzione di tempi:

se mi estus sciinta, mi estus veninta

= *se mi sciintus, mi venintus*

se li estus aliginta, li estus elektota

= *se li aliĝintus, li elektotus*

-ATA / -ITA. Sull'uso dei due suffissi **'-ata'** e **'-ita'**, è sorto un lungo dibattito tra due scuole di linguisti (gli *at-istoj* e gli *it-istoj*)

iniziato nel 1932 con un articolo di Teo Jung e conclusosi nel 1967 con una risoluzione della *Akademio de Esperanto*.

Vediamo il problema con un esempio:

Mia aŭtomobilo estis riparata ĉi-matene

Secondo gli *at-istoj* la riparazione in mattinata era già fatta, e possono concludere :

Ĉar mia aŭtomobilo estis riparata ĉi-matene, mi povis veturi.

Secondo gli *it-istoj* nella mattinata la riparazione era in corso quindi concludono:

Ĉar mia aŭtomobilo estis riparata ĉi-matene, mi ne povis veturi.

e sostengono che, per dire che la riparazione era terminata si deve dire:

Mia aŭtomobilo estis riparita ĉi-matene.

A questo gli *atistoj* controbattono che ciò significa che la riparazione è avvenuta in precedenza e non questa mattina.

Però l'esperanto non può tollerare questa ambiguità. Per decidere tra le due tesi si è esaminata l'opera di Zamenhof e in particolare il *FUNDAMENTO* e si è concluso che questi era un *itista*.

Alla *Akademio de Esperanto*. fu chiesto di dare il corretto significato alle seguenti quattro frasi, con *estos / estis ... -ata /-ita*, e ha sentenziato che:

- 1) “*Ni garantias, ke la domoj detruitaj dum la milito estos rekonstruataj en 1970*” significa che la ricostruzione inizierà e continuerà nel 1970.
- 2) “*Mi promesas, ke mia ŝuldo estos pagita la 9-an de Majo*” significa che il debitore pagherà il 9 maggio.
- 3) “*Ni asertas, ke la aŭtomobilo de s-ro X estis efektive riparata la lastan semajnon*” significa che nell'ultima settimana ci si è occupati della riparazione.
- 4) “*Via propono estis unuanime akceptita la 3-an de Junio*” significa che la proposta fu accettata il 3

di giugno.

In generale valgono le seguenti regole:

- Si usa *-AT* se si tratta di un'azione che dura nel tempo o che viene ripetuta o è abituale
- Si usa *-IT* se l'azione si è conclusa o si è raggiunto il risultato.
- Si usa *-OT* se ci si trova in una situazione anteriore all'azione.

Vediamo alcuni esempi dagli esercizi del *FUNDAMENTO*:

- *Georgo Vaŝington estis naskita la 22an de Februaro* (la nascita si è conclusa).
  - *Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita* (la prima costruzione perdurava quando la seconda era finita)
  - *Mi estis amata* (l'amore è durato nel tempo).
  - *Vi estis lavita* (azione conclusa e risultato raggiunto)
  - *La tuta supraĵo estis kovrita per naĝantaj folioj* (l'atto di coprire si è concluso con la caduta delle foglie)
- El la tri leteroj, unu estis adresita: al Lia Episkopa Moŝto ...* (il porre l'indirizzo è un atto concluso).

Nota: esistono alcuni verbi, quali *perdi, fermi, malfermi, kapti, aĉeti, pagi* ecc., la cui azione non è durevole. Per questi si userà il suffisso *-ata*, solo per le azioni che si ripetono nel tempo, negli altri casi *-ita*.

Dagli esercizi del *FUNDAMENTO*:

Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi

Mi sciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. – Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ.

In caso di dubbio si provi ad inserire prima del participio l'avverbio *definitive* per verificare la validità di *-ita* e *daŭre, ree kaj ree*, o *iom post iom* per convalidare *-ata*.

Nia eta Parnaso

Rubrica dedicata alla Poesia

Rubriko dediĉita al Poezio

IN MORTE
DELLA SORELLA CATERINA
(Luglio 1999)

*Una famiglia che finisce
è come un albero che si spoglia
all'autunno.*

*Cade la prima foglia,
poi l'altra,
e già la terza giace...
Resta l'ultima, sola,
pendula...*

*Trema alla brezza
e par che dica:
aspetta,..
indugia se puoi !...*

*Che respiri ancora
quest'ultimo tiepido
raggio...
anzi che giunga
il freddo dell'inverno!...*

IMMAGINE

*Nastro d'asfalto.
Velocità...
In alto
sul nero fondale della notte,
un castello di luce:
parvenza di nave fantasma
solca
le onde del buio.
Treno immaginario di luce
sul binario invisibile
dell'aria.*

Anna Amorelli Gennaro

ĈE LA MORTO
DE LA FRATINO KATERINA
(Julio 1999)

*Familio, kiu finiĝas,
estas kiel nudiĝanta arbo
ĉe l' aŭtuno.*

*Falas la unua folio,
poste la alia,
kaj jam la tria kuŝas...
Restas la lasta, sola,
pendanta...*

*Ĝi tremas pro la brizo
kaj ŝajnas diri:
atendu,
lantu se vi povas !...*

*Ke mi spiru ankoraŭ
ĉi-lastan senfajran
radion...
antaŭ ol alvenos
la frosto de la vintro!...*

IMAGO

*Asfalta rubando.
Rapideco...
Tie alte
sur la nigra scenejo de la nokto,
kastelo de lumo:
ŝajno de ŝipo fantoma
trasulkas
la ondojn de la mallumo.
Imaga trajno de lumo
sur la nevidebla trako
de l' aero.*

(esperantigis Norma Cescotti)

Sanktuloj de la dudeka jarcento

Massimiliano Maria Kolbe

Prelego de Norma Cescotti dum la UECI-kongreso

Inter la sanktuloj de la dudeka jarcento impresis min la personeco de fra' Massimiliano Maria Kolbe. Legante lian biografion kaj lian agadon mi ekkonsciis, pro kio li estas konata, amata kaj venerata kiel tute aparte patrono en niaj malfacilaj tempoj.

Li naskiĝas la okan de januaro 1894a kun la nomo Raimondo Kolbe, apud Lodz, en pola zono sub rusa kontrolo kaj en modesta familio: la patro, germana, kiu laboras kiel teksisto, la patrino kiu estas akuŝistino kaj kvar fratoj. Sekve la familio translokiĝas al la urbo Pabianice kie Raimondo, frekventante la unuagradan lernejon, jam komencas percepti misteran inviton al la religia kaj sacerdota alvokiĝo.

Dektriarulo li estas akceptata ĉe la Franciskana Mezlernejo en Leopoli kaj, kiel novico, li surmetas veston de la Minoraj Fratoj Konventualaj, alprenante la nomon Massimiliano. La sekvantan jaron li konkretigas la simplan profesion kaj estas sendata al Krakovo kaj poste al Romo por daŭrigi la studadojn pri filozofio kaj teologio. Li loĝas en la itala ĉefurbo ĉe la Serafa Internacia Kolegio dum sep jaroj kaj sin votas porĉiame al Dio en la jaro 1914a kun la nomo Massimiliano Maria. En la jaro 1915a li doktoriĝas pri filozofio kaj en la jaro 1919a pri teologio. En la jaro 1918a, fariĝinte sacerdote, li celebras sian unuan Meson en la preĝejo Sankta Andreo delle Fratte.

Dum la jaroj de forĝado fra' Massimiliano Kolbe, helpata ankaŭ de tre sociema karaktero, sukcesas facile krei amikecajn rilatojn kun la kunseminarianoj. Li estas animata de forta optimismo kaj de fervorego dum la religia praktiko, precipe pri la recitado de la rozario kaj dum la adorado de la plej Sankta Sakramento.

Dum lia restado en Italio li plenumigas kaj pli profundigas sian spiritan sperton, ligite kun la venerado al Maria, elemento kiu sekve karakterizos lian paŝtistan sindevigon.

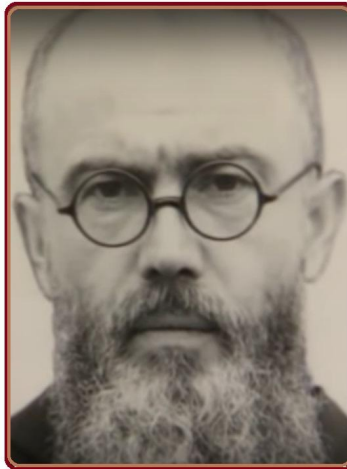
En la jaro 1917a, fakte, kune kun iuj fratoj li fondas la *“Milicon de la Senmakula Virgolino”* por disvastigi tra la mondo la sindonemon al Maria, utiligante ankaŭ la tiutempajn ilojn: gazetaro, kaj, poste, radiodissendojn. Li, efektive ekkonscias ke li devas sindevigi dum periodo malfaciligita de antaŭviditaĵo pri totalismaj ideologioj establitaj de la industriigo, de materiismo kaj de la evoluigo de komunikiloj.

Dum la jaroj travivitaj en Romo, fra Massimiliano estas trafita de la tuberkulozo kiu akompanos lin dum lia vivo-daŭro. Reveninte al Pollando li instruas en la seminario de Kra-

kovo, sed trorapide li devas forlasi tiun taskon por kuraci sian malsanon

En la jaro 1922a aperas la unua numero de la revuo *“La kavaliro de la Senmakula Virgolino”* al kiu sekvas poste *“La malgranda Ĵurnalo”*, revuo je reduktita formato. Post nova restado en malsanulejo por kuraci la tuberkulozon, en la jaro 1927a li fondas, en la ĉirkaŭaĵo de Varsovio monaĥejon, kiun li nomumas *“Urbo de Maria”*, ekipitan per presejo kaj per pormisia seminario. Ĉi-tie, dum la antaŭtagoj de la mondmilito, loĝas ĉirkaŭ milo da homoj: votintaj monaĥoj, novicoj kaj seminarianoj. Ĝi estas unu el la plej grandaj katolikaj monaĥejoj en la mondo, preskaŭ aŭtonoma urbo kien, dum la jaroj de milito, trovos ŝirmon multenombraj polaj kaj hebreaj rifuĝintoj.

En la jaro 1930a, kvankam kun febliĝinta korpo pro tuberkulozo, Kolbe ekveturas, kiel misiisto, al Ekstrema Oriento. Li haltas mal-

longe en Shanghai kaj plu vojaĝas ĝis Nagasaki, en Japanio. Ĉi-tie, post unujara restado, li jam prizorgas, per japana lingvo, la eldonadon de revuo “*Mugenjai no Seibo no Kishi*”. Li, poste, starigas monaĥejon flanke de monto Hikosan, kaj nomas ĝin “*Ĝardeno de la Senmakula Virgulino*”. Samjare, per letero al la Patro Justin Nazim li skribas: “*La kavaliro Esperanto*”, (esperanta internacia revuo) *trovus ian sukceson eĉ ĉi-tie, en Japanio*. Tiu estas la unua atesto pri lia intereso por nia lingvo.

En la jaro 1932a li forveturas al Hindio por juĝi la eblecon fondi novan Mision. Tamen li decidis reveni al Nagasaki por malfermi seminarion en la jaro 1936a. Sekve, samjare li forlasas definitive Japanion kaj revenas al Pollando. En tiu jaro li diris al la studentoj de tiu seminario “*Via partopreno al la esperantista movado plaĉas al la Senmakula Virgulino*”.

En la jaro 1938a li obtenas licencon pri radioamatoro kaj tial li restas agema dum kelkaj jaroj. De tiam li fariĝas sankta patrono de la radioamatoroj.

En la jaro 1939a li iras al Latvujo kun la celo krei novan “*Urbo de Maria*”. Bedaŭrinde en Eŭropo la situacio abrupte ruiniĝas. Pollando estas okupata de la Naciistoj kaj Kolbe estas arestita de la germana soldataro kune kun aliaj 37 kunfratoj. Post preskaŭ trimonata kaptiteco Kolbe estas liberigita kaj revenas al la “*Urbo de Maria*”, apud Varsovio. Sed li trovas ĝin bombardita kaj aliigita en malsanulejon kaj koncentrejon por miloj da rifuĝintoj. Tamen lia libereco estas mallongdaŭra. En la jaro 1941a Kolbe estas definitive arestata de Gestapo kiu kondukas lin en la koncentrejon de Auschwitz. Ĉi tie li estas destinata por la humiliga transportado de kadavroj kaj estas plurfoje bastonata. Samjare li estas translokita al la dek-kvara bloko kaj engaĝita en la falĉrikoltado.

La eskapo de unu el la malliberuloj kaŭzas reprezalion fare de naziistoj. Oni devas selekti dek malliberulojn kaj sendi ilin al la morto en la, tiel dirita, *Bunkro de la malsato*”. Tuj, inter la selektitaj, iu ekploregas kaj, plorsingultante, diras ke sia edzino kaj siaj filoj estas atendantaj lin hejme. Subite, el la vico de la malliberuloj eliras Kolbe, kiu proponas sin mem anstataŭan-

te lin. Ne tute atendite, la interŝanĝo estas akceptata. Kolbe estas enfermita en la “*bunkron de malsato*”. Post dusemajnoj de agonio, sen akvo kaj nutraĵo, ses kondamnitaj mortas. La aliaj kvar, inkluzive Kolbe sukcesas transvivi kaj ili daŭre kantadas himnojn al Maria. Tio multe ĉikanas la karcergardistojn kaj, la dek-kvaran de aŭgusto, antaŭtago de la festo de la “*Ĉielenpreno de Maria*” Kolbe kun la kunuloj estas mortigata per envejna injekto de fenika acido. Iliaj korpoj estas kremaciitaj kaj iliaj cindroj disigitaj. Kolbe, antaŭ Hans Bock, la ekzekutisto komisiita plenumi la mortigan injekton, etendante al li la brakon, diras: “*Vi nenion komprenis pri la vivo... la malamo utilas al nenio... nur la amo kreas*”. Poste... iliaj lastaj vortoj ... “*AVE MARIA*”.

Antaŭ kelkaj jaroj, okaze de esperanta kongreso en Pollando, mi vizitis la koncentrejon de Auschwitz. Mi eniris en la tribunalon, kie oni pridemandadis kaj torturis la kondamnitajn. Poste, en la najbara korto mi vidis fostojn kun dikaj hokoj blokitaĵe ĉe la pintoj. Al ĉi-lastaj estis alĉroĉitaj la kondamnitaj per brakoj levitaj kun la pojnoj kune legitaj. Preskaŭ duonvestitaj ili restis svinge pendantaj la tutan nokton, kiu tie, vintre estas akre malvarma, por ke ili parolu. Multaj el ili mortis. La postvivintoj, inter ili ankaŭ Kolbe, estis rekondukitaj en la subteraĵon por morti pro malsato kaj soifo. Mi malsupreniris tien kaj haltis, taŭzita, antaŭ tiuj ĉeloj de la morto. Kiam la gvidistino indikis al mi tiun de Kolbe mi enmemiĝis en tiun lastan agon de lia vivo kaj kaptis min tiom forta emocio tiel ke mi ne povis reteni la larmojn kaj mallaŭte, ankaŭ, flustri: “*Ave Maria*”.

“*Nur la amo kreas*” plurfoje memoriĝis papo Paŭlo la 6a la deksepan de oktobro 1971 okaze de la beatigo de Patro Kolbe. “*Martiro de karitato*” proklamis lin papo Johano Paŭlo la 2.a la dekan de oktobro 1982, tagon de lia kanonigo. Inter la ĉeestantoj al la ceremonio de kanonigo estis eĉ la viro, kiun Kolbe savis el la morto.

La katolikaj esperantistoj elektis Sanktan Massimiliano Maria Kolbe sian patronon, ĉar li estis esperantisto kaj kuraĝigis lerni Esperanton.

Verbale dell'Assemblea UECI 2018

Il giorno 5 settembre 2018, ad ore 10:10, nell'ambito del congresso dell'UECI svoltosi a Milano, presso "Oasi di San Francesco" nel salone a dell'adiacente Oratorio Santi Patroni d'Italia, si è svolta l'assemblea annuale dei soci per discutere ed approvare gli argomenti posti all'ordine del giorno:

- 1) Elezione degli organi operativi dell'assemblea
- 2) Lettura e approvazione verbale dell'assemblea precedente.
- 3) Relazioni morale e finanziaria 2017.
- 4) votazione per l'approvazione delle relazioni morale e finanziaria.
- 5) Programma di attività 2019.
- 6) Bilancio preventivo 2019.
- 7) Varie ed eventuali.

Sono presenti fisicamente 16 soci, più 8 per delega. Sono inoltre giunte 8 schede di votazione per lettera.

Presiede la seduta Giovanni Daminelli, presidente dell'Ueci.

- 1) L'assemblea all'unanimità sceglie come segretario, Giovanni Gazzola, e come scrutatori, Mariolina Bertorelle Conti e Gabriella Zanni.
- 2) Il presidente dà inizio alla seduta con la lettura del verbale dell'assemblea UECI del 2017. La relazione è approvata all'unanimità.
- 3) Il presidente dà lettura delle relazioni morale e finanziaria per l'anno 2017.
- 4) Le relazioni vengono approvate all'unanimità.
- 5) Si constata che dato il numero e l'età media degli associati non è possibile dare inizio a nuove attività. Si continuerà con le attività routinarie: pubblicazione di Katolika Sento, aggiornamento costante del sito www.ueci.it. Tiziana Fossati, che ha creato e aggiorna le pagine dell'UECI e di Katolika Sento su Ipernity comunica che non è possibile aggiungere altro per cui sta cercando altre soluzioni. L'altra attività è il congresso; a questo proposito si rileva che l'età non più giovane degli organizzatori non permette più di tanto. Il

nuovo estraro deciderà località e date per il 2019, mantenendo la data di inizio settembre. Il presidente auspica che si possa rinvigorire la nostra associazione con l'adesione di nuove forze specialmente giovani per questo sollecita chi può a impegnarsi per i corsi in modo da formare nuovi esperantisti, con la speranza che qualcuno aderisca all'UECI.

- 6) Il bilancio è positivo e, non essendoci nuove iniziative di spesa, non vengono proposti aumenti nelle quote.
- 7) Il preventivo rimane quello degli scorsi anni anche se quest'anno è previsto un incremento di uscite dovute al congresso in Milano che ha comportato costi maggiori.

A conclusione dell'assemblea pervengono i risultati delle votazioni:

Aventi diritto al voto 83. Votanti 31, di cui 8 per delega e 9 per lettera.

Hanno ottenuto voti:

1	Giovanni Daminelli	29
2	Tiziana Fossati	22
3	Felice Sorosina	20
4	Giovanni Conti	19
5	fra Pierluigi Svaldi	19
6	Norma Covelli	18
7	Carlo Sarandrea	15
8	Giovanni Gazzola	9
9	Gabriella Zanni	9
10	Francesco Fagnani	8

All'ottavo e nono posto Giovanni Gazzola e Gabriella Zanni hanno ottenuto il medesimo numero di voti. Quest'ultima cede il posto ponendosi come prima dei non eletti e Giovanni Gazzola entra a far parte dell'estraro

Risultano quindi eletti:

Giovanni Daminelli, Tiziana Fossati, Felice Sorosina, Conti Giovanni, fra Pierluigi Svaldi, Norma Covelli, Carlo Sarandrea, Giovanni Gazzola.

La seduta si chiude così alle 11:25.

G. Daminelli (presidente)   G. Gazzola (segretario)

Dall'enciclica "POPULORUM PROGRESSIO" di Paolo VI

35. Alfabetizzazione

Si può affermare che la crescita economica è legata innanzitutto al progresso sociale ch'essa è in grado di suscitare, e che l'educazione di base è il primo obiettivo d'un piano di sviluppo. La fame d'istruzione non è in realtà meno deprimente della fame di alimenti: un analfabeta è uno spirito sotto alimentato. Saper leggere e scrivere, acquistare una formazione professionale, è riprendere fiducia in se stessi e scoprire che si può progredire insieme con gli altri. Come dicevamo nel nostro messaggio al Congresso dell'UNESCO, del 1965, a Teheran, l'alfabetizzazione è per l'uomo "un fattore primordiale d'integrazione sociale così come di arricchimento personale, e per la società uno strumento privilegiato di progresso economico e di sviluppo". Vogliamo anche rallegrarci del buon lavoro svolto in questo campo ad opera di iniziative private, di poteri pubblici e di organizzazioni internazionali: sono i primi artefici dello sviluppo, perché mirano a rendere l'uomo atto a farsene egli stesso protagonista.

NORME E QUOTE ASSOCIATIVE PER L'ANNO 2019

(sono rimaste invariate rispetto al 2018)

Associato ordinario <i>con Katolika Sento</i> (SO)	22,00 €
Associato giovane <i>con Katolika Sento</i> (SG)	11,00 €
Associato familiare <i>senza Katolika Sento</i> (SF)	11,00 €
Associato ordinario <i>con Espero Katolika</i> (SOE)	43,00 €
Associato sostenitore <i>senza Espero Katolika</i> (SS)	44,00 €
Associato sostenitore <i>con Espero Katolika</i> (SSE)	86,00 €
Solo abbonamento a Katolika Sento (AK)	10,00 €
Solo abbonamento a Espero Katolika (AE)	21,00 €

È associato giovane chi non ha superato i 25 anni. È associato familiare chi convive con altro associato. Specificare nella causale del versamento la categoria dell'associato, l'anno di nascita dei giovani, l'esatto indirizzo per il recapito del versamento K.S., la destinazione di eventuali offerte. I gruppi locali con almeno 10 soci trattengono 2,10 € per l'associato ordinario e 1,05 per l'associato giovane o familiare.

I versamenti vanno fatti sul C.C. Postale n. 47127675 *Unione Esperantista Cattolica Italiana U.E.C.I*
 codice IBAN: IT66 R076 0101 6000 0004 7127 675 Codice BIC/SWIFT: BPPITRXXX

COMITATO CENTRALE U.E.C.I.

Presidente: Giovanni DAMINELLI, via Lombardia 37, 20099 Sesto S. Giovanni (MI) – tel. 02.2621149 – e-mail : katolika.sento@ueci.it (la residenza del presidente è anche sede dell'associazione)

Vice presidente: Tiziana FOSSATI, via F.Filzi 30/A, 20035 Lissone (MB) - tel. 039.464942

Segretario/Cassiere: fra Pierluigi SVALDI, p.za S. Francesco, 1 - 38057 Pergine Valsugana (TN) – tel. 0461.531109

Responsabile dei congressi: Giovanni CONTI, via F.Filzi 51, 20032 Cormano (MI) – tel. 02.66301958

Consulente editoriale: Carlo SARANDREA, Via di Porta Fabbrica 15, 00165 Roma – tel. 06.39638129

Addetto alla logistica: Felice SOROSINA, Via Sarnico 17, 24060 Tavernola (BG) – tel. 035.932298 –

Consigliere: Norma COVELLI CESCOTTI, via E.Fermi 29, 38100 Trento – tel. 0461.925210

Consigliere: Giovanni GAZZOLA: Via Cendrole, 32 - Spineda, 31039 Riese Pio X (TV)

Assistente Ecclesiastico: mons. Giovanni BALCONI, p.zza Duomo, 16, 20122 Milano

Nota bene: Tutte le comunicazioni alla redazione di Katolika Sento vanno spedite al presidente UECEI.

AMUZE

Ĉiuj ajn rajtas kontribui sendante al ni siajn humoraĵojn, kondiĉe ke ili estu en Esperanto.

(el www.gioba.it) - sendis Tiziana Fossati

MALŜATO

- Mi plu ne ŝatas mian edzinon. Ŝi ĉiam petas de mi monon, monon...
- Por kio ŝi petas monon?
- Mi ne scias, mi neniam donis monon al ŝi.

***

KONKURENCO

En la sama strato estas tri kuk-vendejoj. La kukisto de la unua vendejo por altiri klientojn elpendigis ŝildon kun la skribo:

*La plej bonaj kukoj
el la tuta lando*

La dua vendisto, rimarkinte tion, almetis ŝildon sur sian pordon kun la skribo:

*La plej bonaj kukoj
el la tuta mondo*

Pro tio la tria vendisto, siavice, metis la skribaĵon:

*La plej bonaj kukoj
en ĉi tiu strato*

LOKAJ BALOTOJ

- Mi ne scias por kiu voĉdoni: mi konas nenium el la kandidatoj...
- Ankaŭ mi ne scias: mi tre bone konas ĉiujn kandidatojn...

***

MALĜENTILECO

Du malamikoj hazarde renkontiĝas sur tro mallarĝa trotuaro, pro tio, por preterpasi, unu el la du devas deiri. La unua diras:

- Mi ne ĉirkaŭiras kretenon.
- Mi jes.

***

NE KONFUZU

La patrino, rimarkinte Peĉjon, kiu revenas el la lernejo tute kontenta, diras:

- Mi vidas vin tre ĝoja: ĉu vi ŝatas iri al la lernejo?
- Bonvolu: ne konfuzu la iron kun la reveno.

BELA NOVAĴO

La patrino diras al Peĉjo:

- Se finfine vi sukcesos preni bonan noton en la lernejo, mi donacos la vi dek eŭrojn.

La postan tagon Peĉjo, reveninte el la lernejo, diras al ŝi:

- Nun mi havas belan novaĵon por vi.
- Ĉu vi prenis bonan noton?
- Ne: vi ŝparis dek eŭrojn.

***

ELĈERPITA

Leŭtenanto al la ĉef-kelnero:

- Kaporalo, bonvolu porti al mi malvarman teon sen citrono.
- Mi bedaŭras, sinjoro, eble mi povas doni al vi la teon sen glacio, ĉar la citronoj estas elĉerpitaj.

***

GEEDZIĜAJ ESPEROJ

Virino edziniĝas esperante, ke ŝi ŝanĝos la viron. Sed la viron ŝi ne ŝanĝos.

Viro edziĝas esperante, ke la virino ne ŝanĝiĝos. Sed la virino ŝanĝiĝos.

[www://www.ueci.it/
k_sento/ks_2018/](http://www.ueci.it/k_sento/ks_2018/)

